

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7/30804

6K 43

Sayı : 56020453/2013-610.01-853/5377/10358
Konu : Yazılı soru önergesi

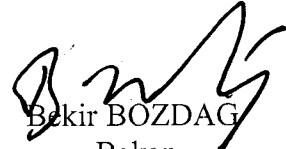
25/08/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 08/10/2013 tarihli ve 43452547-120.00-144806 sayılı yazı,
b) 01/11/2013 tarihli ve 4475/8571 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/30804 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAG
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-853/5376/10357
Konu : Yazılı soru önergesi

25/08/2014

Sayın Veli AĞBABA
Malatya Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/30804 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- A) 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirleri İnfazı Hakkında Kanunun;

1- "İnfazda Temel İlke" başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasında, ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin kuralların hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanacağını hükme bağlandı;

2- "Arama" kenar başlıklı 36. maddesinde, kurumlarda, odalar ve eklentilerinde, hükümlülerin üst ve eşyasında habersiz olarak her zaman arama yapılabileceği, her ay bir kez mutlaka arama yapılacağı;

3- "Ziyaret ve görüşlerde uyulacak esaslar" kenar başlıklı 86. maddesinin birinci fıkrasında, kapalı ve açık ceza infaz kurumlarına ziyarete veya görüşe gelen resmî heyet ve özel kişilerin, kurum güvenliğini tehlikeye sokacak davranışlarda bulunamayacağı, kurum güvenliği için alınan ve uygulanan yasal ve idarî tedbirlerin değiştirilmesini istememeyecekleri; ikinci fıkrasında, kurumun düzen ve güvenliğini, hükümlülerin sağlığını bozabilecek nitelikteki eşya ve maddeler ile her türlü iletişim araçları ve taşıma izin belgesi olsa da silâhların kuruma sokulamayacağı, ziyaret ve görüşlerde hükümlülere para, kıymetli evrak ve eşya verilemeyeceği; üçüncü fıkrasında ise, kurum görevlileri ve dış güvenlik görevlileri de dahil olmak üzere, sıfat ve görevi ne olursa olsun, ceza infaz kurumlarına girenlerin duyarlı kapıdan geçmek zorunda olduğu, bu kişilerin üstlerinin metal dedektörle aranacağı, eşyaların x-ray cihazından veya benzeri güvenlik sistemlerinden geçirileceği, ayrıca şüphe hâlinde elle aranacağı; bu cihazların bulunmadığı yerlerde arama ve kontrolün elle yapılacağı; milletvekillerinin, mülkî amirlerin, hâkimlerin, Cumhuriyet savcılarının ve bu sınıftan sayılanların, avukatların, noterlerin, ceza infaz kurumları ve tutukevleri kontrolörlerinin, izleme kurulu başkan ve üyelerinin, uluslararası sözleşmelerle yetkileri tanınmış kişi ve kuruluşların temsilcilerinin, ceza infaz kurumu ve tutukevi koruma birlik komutanı ile kurum müdürünün üstlerinin ağır cezayı gerektiren suçüstü hâlleri dışında elle aranmayacağı; duyarlı kapı cihazının ikazının sürmesi hâlinde bu kişilerin ancak elle aramayı kabul ettikleri takdirde kuruma girebileceği; ziyaret yerlerinin de ziyaret öncesi ve bitiminde aranacağı;

B) Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğün, "Arama, güvenlik tatbikatı ve sayım" kenar başlıklı 46. maddesinin;

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

İkinci fıkrasında, "(2) Hükümlünün üzerinde, kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin varlığı ve kurum en üst amirinin gerekli görmesi hâlinde, çıplak olarak veya beden çukurlarında aşağıda belirtilen usullere göre arama yapılabilir.

a) Çıplak arama, hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde ve kimsenin görmemesini sağlayacak tedbirler alınarak gerçekleştirilir,

b) Arama sırasında önce bedenin üst kısmındaki giysiler çıkarttırılır, bedenin alt kısmındaki giysiler üst kısmındaki giysiler giyildikten sonra çıkarttırılır. Bu giysiler de mutlaka aranır,

c) Çıplak arama sırasında bedene dokunulmaması için gerekli özen gösterilir. Aranılan kişinin beden çukurlarında bir şeyin bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin bulunması hâlinde öncelikle, hükümlüden madde veya eşyanın kendisi tarafından çıkartılması istenir, aksi hâlde bunun zor kullanılarak gerçekleştirileceği bildirilir. Beden çukurlarındaki arama, cezaevi tabibi tarafından yerine getirilir,

d) Çıplak olarak arama, mümkün olan en kısa süre içinde bitirilir.";

Üçüncü fıkrasında, "(3) Beden ve üst aramaları aynı cinsiyetten güvenlik ve gözetim görevlileri tarafından yapılır.";

Dokuzuncu fıkrasında, "(9) Arama ve sayımlar sırasında insan onuruna saygı esastır.",

Hükümlerine yer verildiği malûmlardır.

II- Arama hükümlerini düzenleyen ceza infaz mevzuatımız, Ülkemizin taraf olduğu sözleşmeler ve uluslararası düzenlemeler dikkate alınmak suretiyle hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin Üye Devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında REC (2006) 2 sayılı Tavsiye Kararının "Arama ve Kontroller" başlığını taşıyan 54. maddesinde; görevlilerin arama yaparken uyacakları detaylı prosedürlerin olması, arama yapılacak hallerin ve şekillerinin ulusal mevzuatta düzenlenmesi, aranan kişilerin küçük düşürülmemesi, aramanın hemcins olan görevliler tarafından yapılması, mahrem yerlerde yapılacak aramanın doktor tarafından yapılması, vücut boşluklarında yapılacak aramanın cezaevi personeline yapılmaması gerektiği gibi hususlara yer verilmiştir. Anılan düzenlemelerde çıplak aramanın yasaklandığına veya insanlık onuruna aykırı olduğuna dair hüküm bulunmamaktadır. Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün 46. maddesinde yer alan düzenleme de söz konusu Tavsiye Kararındaki hükümler ile paralellik arz etmektedir.

Öte yandan, ceza infaz kurumları ve tutukevleri personeli eğitim merkezlerimizde her unvandaki personele; İnsan Hakları, Türk İnfaz Sistemi, Avrupa Cezaevi Kuralları ve Diğer Uluslararası Mevzuat gibi konularda eğitimler verilmektedir.

III- Hükümlü ve tutukluların kurum idaresinin kendileriyle ilgili her türlü eylem ve disiplin işlemine karşı, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun, "İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü" kenar başlıklı 5. maddesi gereğince infaz hâkimliği nezdinde şikâyet hakkı, infaz hâkimliği kararına karşı da aynı Kanunun "İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar" kenar başlıklı 6. maddesi gereğince ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakkı bulunmaktadır.

Ayrıca, ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların kurum

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

uygulamalarına karşı şikâyet hakları çerçevesinde resmî kurumlara yazdığı dilekçeleri herhangi bir denetime tâbi tutulmamaktadır. Şikâyetlerin, Bakanlığımıza intikal etmesi hâlinde, gerekli incelemeler titizlikle yapılarak yasal gereği yerine getirilmektedir. Bu bağlamda, hak ihlalleriyle ilgili olarak yapılan tüm başvurular hakkında adlî yönden Cumhuriyet başsavcılıklarınca, idarî yönden ise yetkililerce kanunî gereği yapılmaktadır.

IV- İzmir Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

1- Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğü'nün 46. maddesinde düzenlenen "çıplak arama"ya istisnâî durumlarda başvurulduğu, hükümlünün üzerinde kuruma sokulması veya bulundurulması yasak madde veya eşya bulunduğu dair makul ve ciddi emarelerin bulunması ve kurum müdürünün uygun görmesi şartlarının birlikte gerçekleşmesi halinde anılan mevzuatta belirtilen usule göre ve hükümlünün utanma duygusunu ihlal etmeyecek şekilde yapıldığı;

2- Soru önergesinde adı geçen tutuklunun, İzmir Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna 23/06/2013 tarihinde tutuklu sıfatıyla geldiği, kuruma kabulü sırasında Tüzüğü'nün 46. maddesi kapsamında üst araması yapılmak istendiği, tutuklunun arama yaptırmaya karşı çıktığı, konuyla ilgili yasal mevzuatın kendisine açıklanmasına rağmen aramaya karşı direndiği, bunun üzerine zor kullanma yetkisi kapsamında görevli personelce arama odasına alındığı, iç çamaşırlarının çıkartılmadığı, arama işlemlerinin mevzuat çerçevesinde yerine getirildiği;

3- Ziyaret yapmak üzere anneleri ile birlikte kuruma gelen bebeklerin de duyarlı kapıdan geçerek annelerinin nezaretinde ve kapalı bayan arama odasında üst aramalarının yapıldığı, bu uygulamanın çıplak arama olmadığı, kurumlarda arama işlemini yerine getiren bayan personelin eğitilmiş, donanımlı ve halkla ilişkileri son derece iyi olan, çalışanlar olduğu; bir bebeğin çıplak aramaya tabi tutulduğu iddiasıyla ilgili olarak herhangi bir şikâyet ya da soruşturma kaydının bulunmadığı,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan